

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.105/2025/18. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. október 1. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2025. január 22. napján kihirdetett 23.B.449/2022/42. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott szabadságvesztés büntetését 2 (kettő) évre mérsékli, és annak végrehajtását 5 (öt) évi próbaidőre felfüggeszti.

A feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén irányadó.

A pénzbüntetés meg nem fizetésekor történő átváltoztatás esetén a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fogház.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy

a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége mellett a leírási hiba folytán elmaradt Btk. 345.§-át is feltünteti;

a foglalkozástól „eltiltja” kifejezés helyett a vádlottat a megjelölt foglalkozásoktól eltiltásra is ítéltnek tekinti;

a vádlott terhére rótt bűnügyi költség összegét forintban tekinti megállapítottnak;

a vádlott születési helye mellett feltünteti ország1-et is, telefonszámának előhívószáma helyesen előhívószám11, és személyazonosító okmányának jellegét ország2 személyi igazolványnak jelöli meg, és annak száma igazolványszám1.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2025. január 22. napján kihirdetett 23.B.449/2022/42. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdés b) pontja], valamint folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [jogszabályhely megjelölése nélkül] miatt – halmazati büntetésül – 4 év, börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, 300 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint pénzbüntetésre ítélte és 4 évi időtartamra eltiltotta a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó tagja, illetve igazgatója vagy gazdasági társaság vezető tisztségviselője, illetve felügyelő bizottságának tagja foglalkozásuktól. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztésből legkorábban annak háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a pénzbüntetés önkéntes teljesítésének elmaradása esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról, a bűnjelként lefoglalt iratoknak a büntetőügy iratai között történő kezeléséről. A vádlottat kötelezte a felmerült költségből 363.184 (helyesen: forint) megfizetésére, míg 983.589 forintról akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

[2] Az ítélet ellen a vádlott és a védő elsősorban felmentés, másodsorban a büntetés enyhítése érdekében joghatályos fellebbezést jelentett be, míg az ügyész az ítéletet tudomásul vette

[3] A védő a fellebbezését a 2025. szeptember 18-án kelt beadványában részletesen indokolta. Beadványában tárgyalás tartását is indítványozta arra hivatkozással, hogy az elsőfokon eljáró bíróság mellőzte néhány bizonyítási indítványát, a melyek az álláspontja szerint szükségesek lettek volna a tényállás teljes felderítéséhez, miáltal az elsőfokú ítélet tényállása a Be. 592. (2) bekezdés b) pontjának megfelelően részben felderítetlen maradt. Ennek okán indítványozta tanú²⁴ és tanú²⁵ másodfokú tárgyaláson történő meghallgatását és a vádlottal való szembesítését.

[4] Hangsúlyozta, hogy a tanúk vallomásaira és a közvetlenség elvére is tekintettel az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna hallgatnia a perbeszédben is kifejtettek alapján az említett két tanút, mert vitathatatlanul az ítélet egyik alapját képezi az a kérdés, hogy tanú²⁵ valóban vezette-e a (nevén levő) céget, és hogy a cégalapításokkal kapcsolatban mi volt a szerepe vádlottnak.

[5] Ugyancsak bizonyítás felvételét tartotta szükségesnek orvosszakértői vélemény beszerzésén keresztül arra nézve, hogy védenca börtöntűrő képességét az egészségi állapota mennyiben befolyásolja.

[6] Ezen felül kifejtette azon véleményét is, mely szerint az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés d) pontjára tekintettel is részben megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság a

megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, továbbá jogszabályt helytelenül alkalmazott.

[7] Álláspontja szerint vádlott nyomozati szakban, tolmács nélkül tett vallomásai, a tárgyalási szakban is hivatkoztak szerint nem használhatóak fel, mert a magyar nyelvet védené a kihallgatáshoz szükséges szinten nem ismerte.

[8] Ezen felül hiányolta a bizonyításból a vád állításainak kétséget kizáró módon történő igazolását, mert meglátása szerint az ítélet elsősorban a vádlott védekezésének cáfolatára koncentrált, miközben a bizonyítékok mérlegeléséből, és szabályszerű összevetéséből helyesen a terhelt felmentésének kellene következnie.

[9] Kiemelte, kétségtelen, hogy vádlottnak szerepe volt a cukor értékesítésben, azonban ezt a szerepét az eljárás nem tudta tisztázni, illetve kétségtelen az is, hogy az adófizetési kötelezettséget nem teljesítő cég vezetője, tanú²⁵ nyilatkozataiban a felelősséget a vádlottra hárította, és az általa előadott történet szerint ő nem tudott a bűncselekmény megvalósulásáról, azonban ez az előadása azért vizsgálendő kétkedve, mert nyilvánvaló érdeke a tanúnak, hogy a bűncselekmény esetleges gyanúját magáról elterelje, a közokirathamisításnál súlyosabb bűncselekményben ne váljon felelősségre vonhatóvá.

[10] Hangsúlyozta, hogy a vádnak azt kellett volna igazolnia, hogy vádlott volt az, aki egy költségvetési csalási láncolatot felépített, és abban mint – legalábbis részbeni – haszonhúzó, szerepet játszott. Ehhez azonban azt kellett volna igazolni, hogy legalábbis valamilyen formában ismerte a releváns adózási kérdéseket, a kereskedelmi láncolatot átlátta, a pénzek mozgásával tisztában volt. Ehhez képest tehát ki kellett volna tudni zárni azt a lehetőséget, hogy maga is tévedésben volt, azt gondolta, hogy egy jogszerű kereskedelmi folyamatban vesz részt. Az eljárásban ugyanakkor nem nyert igazolást, hogy védené egyáltalán tudott a cég¹ tevékenységével kapcsolatos anomáliákról, az adófizetési kötelezettség elmulasztásáról. Mindezek alapján kétséget kizáró bizonyossággal egészen biztosan nem állapítható meg, hogy vádlott bármilyen bűncselekményt elkövetett volna.

[11] Fentiekre tekintettel elsődlegesen azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet – akár tárgyalás tartásával, akár anélkül – változtassa meg, és a vádlottat mentse fel az ellene emelt vád alól, valamint állapítsa meg, hogy a Be. 575. (1) bekezdésének megfelelően a felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

[12] Abban az esetben, ha az ítéltábla a fenti indítványoknak nem adna helyt, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt.

[13] Ennek alátámasztására kitért arra, hogy az elsőfokú ítélet nem vette figyelembe kellő súllyal a jelen ügyben bekövetkezett rendkívüli időmúlást. Enyhítő körülményként hivatkozott még arra, hogy a vádlott az előrehaladott kora mellett büntetlen előéletű, ami az 56. Bkv. alapján szintén nagyobb nyomatékot ad ennek az enyhítő körülménynek. A vádlott egészségi állapotával kapcsolatban utalt arra, hogy védené hosszú kezelésen esik át jelenleg, és a jövőben is komoly orvosi beavatkozásokra van szüksége.

[14] A fellebbezésének indokolásához utólag benyújtotta a vádlottra vonatkozó, újonnan keletkezett orvosi iratokat.

[15] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2025. április 9-én kelt BF.233/2025/3. számú átiratában akként nyilatkozott, hogy a fellebbezéseket nem tartja alaposnak.

[16] Rögzítette, hogy a fellebbezések elbírálására a Be. 598. § (2) bekezdés I. fordulata alapján tanácsulésen indokolt. Nyilvános ülés kitűzését nem indítványozta és bejelentette, hogy annak tartása esetén azon az ügyész nem vesz részt.

[17] Rögzítette azt is, hogy az ítélet felülbírálati során a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései irányadók, a felülbírálat terjedelme teljes körű.

[18] Álláspontja szerint a törvényszék a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le az elsőfokú eljárást, olyan abszolút vagy relatív eljárási szabályt nem sértett, mely az ítélet hatályaon kívül helyezését indokolná.

[19] Kitért arra, hogy a törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a rendelkezésre álló valamennyi releváns bizonyítékot megvizsgálta, azokat egyenként és együttesen is értékelve állapította meg a történeti tényállást, amely teljes mértékben megalapozott és irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 591. § (1) bekezdése alapján.

[20] A vádlott bűnösségére vont következtetést okszerűnek, cselekményei minősítését törvényesnek tartotta.

[21] A büntetés kiszabásáról szólva hangsúlyozta, hogy elsőfokú bíróság a teljeskörűen számba vett büntetékiszabási tényezőket a súlyuknak megfelelően értékelte, az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott szabadságvesztés tartama inkább méltányosnak, mintsem eltúlzottan súlyosnak tekinthető, a joghátrányok enyhítése ennek okán nem szolgálná a büntetési célokat.

[22] Az ítéletnek a büntetés kiszabásával kapcsolatos, illetve az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező, járulékos rendelkezéseit az ügyész törvényesnek tartotta.

[23] Összességében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 23.B.449/2022/42. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[24] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el, mert tárgyalás tartását a későbbiekben kifejtésre kerülő indokok alapján nem tartotta szükségesnek.

[25] Ezen a védő perbeszédében a fellebbezése írásbeli indokolásában írtakat fenntartotta.

[26] Terhelt1 vádlott a személyi körülményeiről nyilatkozott, emellett igazságos döntés meghozatalát kérte.

[27] A fellebbezések enyhítést eredményezően bizonyultak alaposnak.

[28] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet – figyelemmel a fellebbezések felmentést (is) célzó tartalmára – a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált.

[29] A felülbírálat során az ítéltábla elsőként is megállapította, hogy a törvényszék a hatályos perrendi szabályokat betartva folytatta le az eljárást, a Be. 163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás tisztázási kötelezettségének is eleget tett. Az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltétlen, továbbá a Be. 609. § (1) és (2) bekezdése szerinti relatív eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt.

[30] Az elsőfokú bíróság a Be. 10. § (3) bekezdés f) pontja szerinti gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt a Be. 13. § (3) bekezdése értelmében eljárása kezdetén törvényesen járt el három hivatásos bíróból álló tanácsban, melynek összetétele is megfelelt a törvény rendelkezéseinek. Ahogyan arra az ügyészi átírat is utalt, a tanácsban megkezdett tárgyalást a törvény rendelkezései alapján folytatta egyesbíróként, mivel arra a Be. 876/D. §-a szerinti törvényi rendelkezés 2024. március 1. napjától lehetőséget adott.

[31] A vádlottak és a tanú figyelmeztetése szabályszerűen megtörtént, s a törvényszék törvényesen tette a korábbi terhelti vallomások, illetőleg a nyomozás során meghallgatott több tanú vallomását is ismertetéssel/felolvasással a tárgyalás anyagává.

[32] Nem eredményezte a felderítési kötelezettség sérelmét az, hogy nem került sor az elsőfokú eljárásban tanú²⁵ és tanú²⁴ tanúkenti kihallgatására. Túl azon, hogy ez – amint arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt – csupán a perbeszédben merült fel először, korábban a védelem egyáltalán nem tett ilyen irányú indítványt, abból, hogy a bíróság indítvány hiányában is, hivatalból nem intézkedett nevezettek idézése iránt, következik, hogy azt maga sem tartotta szükségesnek. Az eljárás valamennyi, egyirányba mutató bizonyítéka alapján pedig a másodfokú bíróság álláspontja is az, hogy semmilyen olyan kérdés nem merült fel a két említett személy vallomása kapcsán, amely megválaszolást igényelt volna, a védő által felhozottak – az, hogy tanú²⁵ valóban vezette-e a nevén levő céget, és hogy a cégalapításokkal kapcsolatban mi volt a szerepe vádlottnak – az elsőfokú bíróság által kifejtettek szerint (ahogyan erre az ítéltábla még visszatér) minden rendelkezésre álló bizonyíték alapján teljes határozottsággal megállapítható volt. Így az elsőfokú bíróság alappal nem nyitotta meg újra a perbeszéd fényében a bizonyítási eljárást, erre vonatkozó indokai messzemenően helytállóak, és az az álláspontja is helyes volt, hogy a ténylegesen elő sem terjesztett bizonyítási indítvány elutasításáról még alakszerű határozatot sem hozott.

[33] A törvényszék a rendelkezésére álló okiratokat, iratokat is a törvénynek megfelelően a tárgyalás anyagává tette.

[34] Az elsőfokú ítélt indokolásának a Be. 562. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott része, azaz a vádlott személyi körülményeire vonatkozó adatok (II. Személyi rész) emellett kiegészítést igényelnek a nyilvános ülésig érkezett újonnan keletkezett orvosi iratok tartalma és a másodfokú nyilvános ülésen tett vádlotti előadás alapján azzal, hogy:

Pajzsmirigy műtétje 15-20 évvel ezelőtt volt, azóta tünetmentes.

A közelmúltban bõrdaganatot fedeztek fel a lábszáran, melynek kimetszése érdekében műtétre előjegyezték.

helység1 egy munkahelyi baleset következtében négy bordája eltört 2025 májusában.

Nyaki csigolyájában elcsontosodott a porc és a szeme bevérzett, ami átmeneti látásromlást okozott számára.

1200-1400 euro kölcsöntartozás terheli.

Jövedelme havi 2500-2600 euro.

[35] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiánytalan és pontos, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, teljes mértékben megalapozott, az a vádlott tagadásával szemben a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, így a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[36] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtak szerint példásan teljesítette.

[37] A rendelkezésre álló bizonyítékokat teljeskörűen megjelölte és részletes indokát adta, hogy a tényállás megállapításakor egyes bizonyítékokat milyen módon és okból vett figyelembe, fogadott vagy vetett el. Ennek során helytállóan állapította meg a vádlott cselekvőségét, s megalapozottan vont következtetést a tényállás első részében írt számlák fiktív volta mellett a vádlott azzal kapcsolatos tudattartalmára is, miután az e körben releváns bizonyítékokat a védelmi állásponttal szemben – Terhelt1 védekezését is szem előtt tartva – részletesen elemezte.

[38] A vád és az azzal gyakorlatilag megegyező ítéleti tényállás a költségvetési csalás két elkövetési magatartását tartalmazza: egyrészt a valós gazdasági tevékenység nélkül a cég1. által kiállított számlák áfa-tartalmának a Zrt. részéről benyújtott adóbevallásban való jogosulatlan levonásba helyezését, másrészt a cég2 Zrt. valamint az cég3. közötti tényleges gazdasági tevékenység során a Zrt. által a Kft. felé teljesített szolgáltatásról kiállított és a vevő Kft. által teljesített számlák adóbevallásban való szerepeltetésének hiányát, azaz a bevétele ezen részének az adóhatóság előli eltitkolását.

[39] Az okirati bizonyítékok (cégmásolat, társasági szerződés, bevallások, adóhatósági iratok, számlák, szerződések, bankszámlaforgalmi adatok stb.) alapján az érintett cégek adatai, a cégnyilvántartás szerinti tulajdonosai, képviselői, az adóbevallások benyújtásának időpontja, tartalma, az annál figyelembe vett számlák adatai, a pénzmozgások adatai egyértelműen megállapíthatóak (és megállapítandóak) voltak.

[40] Az okirati bizonyítékokon, szakértői véleményen alapuló fenti elsődleges tények helytállósága egyébiránt a védelem részéről sem volt vitatott, mire tekintettel nem

értelmezhető – a saját vallomásai szerint is – a vádlott által ténylegesen irányított cég2. alapításában közreműködő ügyvéd, tanú24 személyes meghallgatására és a vádlottal való szembesítésére vonatkozó védői indítvány. A kizárólag a cégalapításban jogi segítséget nyújtó ügyvéd a Zrt. gazdálkodásáról, számlázási tevékenységéről, adóbevallásairól értelemszerűen nem rendelkezhetett ismeretekkel, és még abban az esetben sem lehetett rálátása arra a rendelkezésre álló adatok szerint, ha a cég1. alapításában is ő működött közre ugyanilyen minőségben. Két gazdasági társaság alapítása ugyanazon személyi érdekelttség mellett még önmagában gyanakvásra sem nyújt alapot. Ugyanez igaz utóbbi cég gazdálkodásával összefüggésben is. Megjegyzendő, hogy a vádlott valamennyi, így a védő által sem vitatott bírósági vallomásában is kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a Zrt. ügyvezetését ténylegesen ő látta el, az alapítók ugyan résztvettek bizonyos résztevékenységekben (pl. a rakodás ellenőrzésében), azonban e tevékenységek semmi esetre sem az adóbevallás benyújtásához és a számlázáshoz kapcsolódtak. A vádlott tényleges cégirányító tevékenységét az egyéb bizonyítékok (köztük a tanúvallomások, különösen a könyvelést végző cégek részéről meghallgatott tanú1 és tanú30, továbbá a Zrt-től a kristálycukrot felvásárló belföldi gazdasági társaságok részéről kihallgatott tanúk vallomásai, és nem utolsósorban a nem vitatottan az aláírását tartalmazó okiratok) is kétséget kizáró módon alátámasztották. tanú24 vádlottal történő szembesítése tehát – ellentétes állítás hiányában – teljes mértékben szükségtelen, emiatti személyes kihallgatása merőben indokolatlan, ezért a másodfokú bíróság elutasította a védő ezirányú bizonyítási indítványát.

[41] A cég1. számláinak felhasználása vitán felül áll, míg azok fiktív voltára vonatkozóan az ítélet részletes, az iratok tartalmával egyező, azokon alapuló logikus magyarázatot tartalmaz.

[42] A költségvetést károsító hasonló jellegű bűncselekmények főbb jellemzői a jelen ügyben is feltárhatóak voltak.

[43] Az adólevonási jog gyakorlásának az Áfa tv. 127. §-ában (a korábbi Áfa törvénnyel megegyezően) rögzített alapvető tárgyi feltétele az, hogy az csak az előzetesen felszámított adó összegét hitelesen igazoló dokumentum birtokában gyakorolható. A bírói gyakorlat következetes abban is, hogy a számla nem csak azokban az esetekben nem hiteles és nem szolgálhat adólevonás alapjául, amikor az azon feltüntetett gazdasági események nem valósultak meg, hanem azokban az esetekben sem, amikor a benne foglalt gazdasági esemény nem a feltüntetett személyek között, nem az ott rögzített díjazás ellenében ment végbe (BH.2012.273, BH2007.202, BH1999.357). Jelen esetben is ez történt: az ügylet ténylegesen a ország2 eladó és a vádlott által vezetett Zrt. között jött létre.

[44] Az Áfa tv. 120. § a) pontja meghatározta az adólevonási jog tartalmát is, miszerint az ÁFA alanyát megilleti az a jog, hogy az általa fizetendő adó összegéből levonja a rá tárhított adó összegét, azaz a levonható adó összegét az adózó az általa fizetendő adó összegével szemben számolja el, az adólevonási jog gyakorlásával közvetlenül az általa fizetendő adó összegét csökkenti, a cselekmény megítélésénél tehát közömbös, hogy a számlakibocsátó eleget tesz-e az adó bevallására vagy megfizetésére vonatkozó kötelezettségének, arra a

számla befogadójának jellemzően ráhatása sincs. Jelen ügyben tanú25 vallomása és az ismertetett ítélete alapján levonható volt az a következtetés is, hogy a vádlottnak még arról is tudomással kellett bírni, hogy a cég1-nek áfa adófizetési kötelezettsége ténylegesen nem keletkezhetett, hiszen annak nyilvántartásba bejegyzett vezetője a vádlott által tudottan érdemi tevékenységet nem végzett.

[45] Amennyiben a számla fiktív, nem is kerül sor az ÁFA törvény tárgyi hatálya alá tartozó gazdasági eseményre, így adófizetési kötelezettség azután nem – illetőleg csak a szankciójellegű 147. § (1) bekezdéséből adódóan – keletkezik, ezért értelemszerűen azok után adólevonási jog sem gyakorolható.

[46] A fiktív számlák adótartalmának levonásba helyezése esetén ezért szükségtelen annak vizsgálata, hogy a számlakibocsátó bevallotta-e a fizetendő adója körében a fiktív számlák ÁFA tartalmát vagy sem, az adólevonási jog gyakorlásának ugyanis nem az adó számlakibocsátó által történő bevallása és megfizetése, hanem csupán az arra jogosító hiteles bizonylat a feltétele.

[47] Nehéz sorsú, kiszolgáltatott anyagi helyzetű személyek ügyvezetői pozícióba helyezése az alászámlázó gazdasági társaságokban annak érdekében, hogy a tényleges irányítás a háttérben maradó személy(i) kör) kezében maradjon, tipikus jellemző a fiktív számlázást végző cégeknél. A jelen ügyben, a tényállásban írtak előzményeként tanú25 tanú elsőfokú bíróság által okkal elfogadott vallomásából megállapíthatóan ugyanez történt, az alászámlázó cég1. megalakítására bizonyossággal a vádlott, de minimum a vádlotthoz kapcsolódó személyi kör szándéka, és kifejezetten a vádlott személyes megbízása alapján került sor. Ez utóbbi kapcsán indokolt kitérni arra, hogy az elsőbírői ítélet 37. oldalának első bekezdésében – a bizonyítékok értékelése kapcsán – tényszerű megállapítást tett arról, hogy a vádlott vette rá tanú25t a cég1. névleges ügyvezetői pozíciójának elvállalására pénzfizetés ígéretével. E megállapítást ugyanakkor – helyesen – a tényállásban nem szerepeltette és a vádlott büntetőjogi felelősségét sem vizsgálta e cselekményt érintően, amire nem is volt törvényes lehetősége, mert a vád ezt a magatartást (azaz a közokirat-hamisításra felbujtást, vélhetően elévülés okán) nem róta Terhelt1 terhére.

[48] Lényegében mindennemű gazdasági tevékenység hiányára utal, hogy a beszámlázó cégnek bejelentett alkalmazottja az ügyvezetői feladatokat névleg elvállaló tanú25n kívül nem volt, a cég1. nem rendelkezett a többtonna áru szállításához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, telephelye, raktára nem volt, bankszámlája semmilyen pénzforgalmat nem bonyolított, a cégnek (de legalább tanú25nak személyes) vagyona, likvid pénzeszköze a megrendelt áru finanszírozására nem volt, könyvelési iratanyaga nem keletkezett.

[49] Helyette a kristálycukor ország2-ből történő megrendelését és leszállíttatását (rögtön a végfelhasználó gazdasági társaságokhoz) nem is a papíron beszállítóként (importőrként)

szereplő cég1., hanem a vádlott (és a rakodást illetően a cég2. két alapítója) végzett az egyébként tagadó vádlott által elismerten is.

[50] Ezen túlmenően alappal mutatott rá a törvényszék arra is, hogy a Zrt. alapítóinak – ugyancsak a vádlott által is ismert és a tárgyaláson elismert – tevékenysége (például a felrakodás ellenőrzése) is kétségtelenné teszi, hogy valójában az üzlet a ország2 cég és a Zrt. között jött létre, abban valós gazdasági szerepe a cég1-nek nem volt. Ezt erősíti egyebekben a vádlottnak az elsőfokú bíróság előtt az ügyész kérdésére adott azon – elszólás jellegű – válasza is, mely szerint: „Igen, hivatalosan igen, a cég1 értékesített nekünk cukrot” (20. számú jegyzőkönyv 8. oldal). Az elsőbírói indokolás e körben mindössze annyiban szorul pontosításra, hogy szükségtelenül tartalmazza a Kft. közbeiktatására a „számlázási lánc” fogalmat, mert az egyetlen alászámlázó cég igénybevétele a láncolat létrehozását még nem meríti ki, a Zrt. vevői kapcsán pedig nem áll rendelkezésre olyan adat, amely alapján adóelkerülő magatartással lehetne őket összefüggésbe hozni.

[51] Az áru megrendelésének és leszállításának okiratok, és a megrendelő cégek részéről meghallgatott tanúk egyező vallomásai által igazolt folyamata is azt bizonyítja, hogy még ha előfordult is, hogy egy-egy ország2 értékesítővel a cég1. állt papíron fuvarozási kapcsolatban, az ily módon leszállított cukor ellenértékét minden esetben a cég2 Zrt. egyenlítette ki, ráadásul oly módon, hogy előbb az ő felvásárlója fizette ki a megrendelt áru vételárát, amely a cég2 Zrt. bankszámlájára került átutalásra, s a vádlott volt az, aki ebből többmillió forint összegben készpénzt felvett tipikusan még aznap, a többiből pedig a ország2 beszállítójának tovább utalta a vételárát.

[52] S végül ugyanígy a tényleges gazdasági tevékenység hiányára vonatkozó tanúvallomás hitelességét támasztja alá tanú25 ítéletben rögzített azon állítása is, mely szerint a nevén levő cég a székhelyén nem volt fellelhető, és a tárgybeli cselekményeket követő rövid időn belüli eladása már 2015 februárjában tervben volt, ugyanis ekkor erről tájékoztatta a könyvelőt a vádlott. Az ilyen jellegű cégfantomizálás szintén gyakori jellemzője a hasonló cselekményeknek.

[53] Ezen tények mindegyike tehát az intellektuális közokirat-hamisításért elmarasztalt tanú25 azon vallomását igazolja, mely szerint soha nem állt szándékában a cég1-t működtetése és nem is működtette, egyben teljes egészében cáfolják a vádlott védekezését, a szekunder – azaz a vádlotti tudattartalmat jellemző – tények bizonyítékai tehát egymást erősítve a vádlott ellen szóltak, ahogyan azt az elsőfokú bíróság ítélete helyesen tartalmazza.

[54] Alappal lehet következtetni arra is, hogy a tanú25 által csak névleg vezetett cég létrehozására is már eleve alászámlázás céljából került sor. Az alapítás időpontja és a cég2. alapításában is résztvevő ügyvéd személye összekapcsolja a cégeket, és épp e tények azok, amelyek már önmagukban is cáfolják azt – az egyébként is minden logikát nélkülöző vádlotti védekezést –, mely szerint a ország2 eladó cég, a cég4 képviselője, tanú28 azért kereste meg a Zrt.-t, hogy ez utóbbi mintegy garantálja a cég1 üzleti tisztességét.

[55] Teljesen irracionális az a vádlotti hivatkozás, amelynek így a lényege valójában az, hogy a cég1. anélkül kívánt cukrot behozni ország2-ből, hogy magyarországi vevőkre lett volna, és ugyanígy irreális az, hogy a ország2 eladó úgy adjon el árut egy magyarországi cégnek, hogy nem bízik annak fizetési hajlandóságában, ezért ahelyett, hogy másnak

értékesítene az áruját, keres egy vevőt (ráadásul olyat, akinek a cége nagyjából ugyanakkor alakult, mint a számára megbízhatatlan cég és a cukorpiacon ugyanúgy nem rendelkezett előélettel) a saját a vevőjének és tőle várja a vételár átutalását. Tovább csökkenti a vádlotti védekezés hitelességét az a tény, hogy a gazdasági racionalitás okán a második vevőnek, azaz a cég2-nek magasabb áron kellett volna megvennie az árut, mint ahogy azt az első vevő tette (volna), ehhez képest szintén nincs logikus magyarázat arra, hogy ezt a magasabb árat miért fizette ki a cég4nek, aki a vádlotti vallomás szerint abból fizetett valamennyit a cég1-nek.

[56] Összességében tehát a vádlott védekezése valóban minden szempontból elfogadhatatlan, így az eset összes körülményéből kizárólag az a következtetés vezethető le, amit az elsőfokú bíróság is megtett: az eleve csak a vádlott megbízásából alapított cég1. közbeiktatását semmilyen gazdasági racionalitás nem indokolta, a cég az általa kiállított közel 400 millió forint értékű forgalom lebonyolítására tárgyi és személyi feltételekkel nem rendelkezett, és nem csak a vádbeli, de semmilyen gazdasági tevékenységet nem is végzett, szerepe kizárólag az alászámlázáson keresztül a vádlotti adóelkerülési célok elérésében merült ki. tanú25 vallomásán túl is – azt messzemenően alátámasztva – számtalan egyéb bizonyíték igazolta (a kristálycukor behozatalát és tovább értékesítését jellemző valamennyi adat és tény, sőt, tanú25 könyvelő által is felismert „stróman” szerepe) a cég1. értékesítési láncolatba történt közbeékelésének a gazdasági észszerűséggel tökéletesen szembehelyezkedő voltát. Ezen indokok vezettek ahhoz, hogy a másodfokú bíróság a védelem tanú25 meghallgatása érdekében nem tartotta szükségesnek tárgyalását tartását, és e védelmi bizonyítási indítványt is elutasította.

[57] Következésképpen tényszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a cég2. szükségtelenül közbeiktatott, valós gazdasági tevékenységet nem végző, az árut ténylegesen meg nem vásárló cég1. igénybevételével valójában közvetlenül maga szerezte be külföldről a továbbértékesített cukrot, azaz a tényleges gazdasági kapcsolat nem az alászámlázó cég és a Zrt. között, hanem a külföldi értékesítő és a Zrt. között létesült. Ebből pedig nem lehet kétséges, hogy az erről kiállított számlák valótlanok, mert nem a valóságban ténylegesen végbement ügyletet rögzítik, és ekként azok áfatartalmát sem volt jogosult a cég2. levonásba helyezni.

[58] A tényállásban írt másik elkövetési magatartással megvalósított vádlotti cselekmény bizonyítékait a törvényszék szintén helyesen vette számba és értékelte. Az ügyben a nyomozó hatóság meghallgatott számos olyan tanút, akik az cég3-ről egybehangzóan nyilatkozták azt, hogy olyan tevékenységet folytat, amelyhez cukor felhasználása szükséges, így nem vonható kétségbe e Kft. képviselőjének azon állítása, hogy a cég2-vel üzleti kapcsolatban voltak és a számlával igazolt vételárat a Ztr. felé kiegyenlítették. Tekintve, hogy a Zrt. könyvelését ezen időszakban végző könyvelő részéről nem merült és valójában nem is merülhetett fel olyan adat, amely alapján érdekében állt volna ezen számlák lekönyvelésének szándékos elmulasztása, míg véletlen mulasztást a kis számú számla okán semmi nem indokolt (ráadásul e tekintetben rendkívül komoly felelősség terheli a könyvelést végző szakembert), de ha ezek valamelyike elő is fordulhatott, a vádlottnak, mint az adóbevallásért felelős személynek, azt észlelnie kellett volna. A rendelkezésre álló egybehangzó bizonyítékok alapján nem kétséges, hogy a számlákat a Zrt. képviselője, azaz a vádlott nem adta át a könyvelőnek. Figyelemmel pedig arra, hogy a vádlott a könyvelés és azon keresztül az adóbevallás jelentőségével

tisztában volt, kétségtelen, hogy azok hiányát azért nem jelezte, mert maga volt az, aki szándékosan nem adta át azokat a könyvelőnek, amivel nem lehetett más célja, mint az, hogy azok a befizetendő áfa összegének csökkentése érdekében a bevallásból kimaradjanak.

[59] Amíg az adólevonás joga alanyi jog, s annak gyakorlása – a fentebb írt feltételek fennállása esetén – kizárólag az adózó döntésén alapul, nyilvánvalóan más a helyzet az értékesítést terhelő, fizetendő adó bevallásával, mely nem az adózó önkéntes döntésén, választásán alapul. A fizetendő adó bevallásának, megfizetésének kötelezettségét az Áfa tv. nevesíti.

[60] A számlázás, de különösen az adóbevallás tartalmi elemei tekintetében tanúl könyvelő vallomása alapján is egyértelmű: azt a vádlott személyesen maga határozta meg, a könyveléshez szükséges valamennyi iratot ő bocsátotta a könyvelő rendelkezésére. Ahogyan azt a törvényszék szintén kifogástalanul megállapította, a vádlott nem csak tudott tehát az adóelkerülésről, hanem azt maga szervezte és bonyolította le. Márpedig ennek eredményeképpen a vádlott által is tudottan valótlan tartalmú beszerzési számlák áfa tartalmának levonásba helyezésével, 2014. decemberében pedig két értékesítési számla elhallgatásával a célja a valós forgalom után keletkező áfafizetési kötelezettségének jogtalan csökkentése volt.

[61] A fiktív számla ÁFA tartalmának levonásba helyezésénél a vagyoni hátrány (adóbevétel csökkenés és/vagy jogosulatlan visszaigénylés) összege a fiktív számlák alapján levonásba helyezett adó teljes összegével azonos, amihez hozzászámítandó a be nem vallott bevétel áfa-tartalmának teljes összege, ahogy azt a könyvszakértő és a bíróság – helyesen – meg is állapította.

[62] Az elsőfokú bíróság a számlák fiktív voltára vonatkozó bizonyítékok értékelésén túl az aggálytalan adó- és könyvszakértői véleményben foglalt és szakértői kompetenciába tartozó kérdésekre adott megállapításokat is törvényesen fogadta el az adóhiány mértékét megalapozó bizonyítékként és a szakértő megállapításait a vádlott sem vitatta. Helyesen ismerte fel a szakértői kompetencia határait, mert az adóbevallás alapjául szolgáló számlák, azok adatai, áfa-tartalma, és a beszerzést és értékesítést terhelő adó összegének összesítése nem kíván meg különleges szakértelmet. S bár a szakértő általánosságban ténykérdéseket vizsgál, nem ő dönt arról sem, hogy az általa vizsgált dokumentumok a számlán szereplő gazdasági esemény megtörténtét, s így a számla áfa tartalmának levonásba helyezését kellően igazolják-e. Ez kizárólag a bíróság jogköre, amelynél az ügy valamennyi bizonyítékát értékelése alá vonja. Mindez azonban még nem zárja ki, sőt, nem mentesíti a bíróságot azon kötelezettség alól, hogy a szakértőnek a könyveléssel, a kérdéses számlák kiállításával, pénzügyi rendezésével kapcsolatos alaki, tartalmi kifogásait a gazdasági esemény megtörténtének, a számla valóságának megítélésénél, az erre vont ténybeli következtetéseinél figyelembe vegye, indokolásában ezekre kitérjen. Kiváltképpen fontos a szakértői vélemény a láncolat, vagy az alászámlázó cégnél hiányos könyvelési anyaggal, részben vagy egészben elmulasztott adóbevallásokkal, külföldről történt beszerzésekkel jellemzett ügyekben, mint a jelen eljárás tárgya.

[63] Az irányadó tényállás alapján a vádlott büntetőjogi felelősségére vont következtetés okszerű, cselekményeinek büntetőjogi minősítése törvényes, mindössze a magánokirat felhasználásának vétsége kapcsán mulasztotta el feltüntetni a törvényszék az ítélete rendelkező részében – az indokolásban egyébként feltüntetett – jogszabály-helyet, amelyet a másodfokú bíróságnak kellett pótolnia.

[64] Helyesen foglalt állást a törvényszék az alkalmazandó anyagi jogszabály kérdésében is.

[65] A költségvetési csalás büntetténél a több bevallási időszakot érintő elkövetési magatartásokat a bekövetkezett vagyoni hátrányra, mint eredményre figyelemmel törvényesen foglalta az elsőfokú bíróság különös részi törvényi egységbe.

[66] Helyesen foglalt állást a költségvetést károsító bűncselekmények üzletszerű [Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont] elkövetése tekintetében is, melyre a részcselekmények száma, az elkövetés azonos módja, a vagyoni hátrány összege alapot adott. Az üzletszerűség megállapítását az sem zárja ki, hogy a rendszeres haszon (vagy arra törekvés) nem az elkövetőnél személyesen, hanem például az általa ténylegesen vezetett gazdasági társaságnál vagy más személynél realizálódott.

[67] Törvényesen állapította meg az elsőfokú bíróság a vádlott felelősségét a Btk. 345. §-ába ütköző és a szerint minősülő, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége kapcsán is. E bűncselekmény annál következik be, akinél a hamis magánokirat felhasználása joghatás kiváltását célozza és arra alkalmas. Jelen ügyben ez az adóbevalláshoz kötődik, ez a valótlan tartalmú magánokirat, amely az adólevonási jog törvénytelen gyakorlásán, és az adófizetési kötelezettség összegének csökkentésén keresztül az adóhatóság megtévesztését célozza, ezért ennyiben az elsőbírói indokolás helyesbítésre szorul. Minthogy az adóhatóság megtévesztése ez esetben a valótlan adóbevallás előterjesztésével valósult meg, a hamis magánokirat felhasználásának vétsége a költségvetést károsító bűncselekménnyel valóságos alaki bűnhalmazatban áll.

[68] A közbizalom elleni bűncselekmények, a hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában a rendbeliség az (adó jogviszony) számához igazodott, s azon belül – a törvényi feltételek fennállására tekintettel – nem volt akadálya a folytatólagos elkövetés megállapításának. A több bevallási időszakot érintő hamis magánokirat felhasználása nem vonható pusztán a természetes egység körébe, hanem a Btk. 6. § (2) bekezdése szerint rövid időközökben, többször, ugyanazon sértett sérelmére és egységes akaratelhatározás okán a folytatólagosság keretei között értékelendő (BKv. 36.).

[69] A vádlott terhére rótt bűncselekmények büntetési tételkeretét és a büntetéskiszabás körében alkalmazandó jogszabály-helyeket az elsőbírói ítélet helyesen tartalmazza, ezen adatok csak annyival egészítendőek ki, hogy az irányadó középérték 8 év szabadságvesztés büntetés.

[70] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság maradéktalanul feltárta, azok csak az időközben bekövetkezett újabb, 8 hónapot meghaladó időmúlással egészítendőek ki, illetőleg a vádlott törvényszék által is nyomatékka figyelembe vett kedvezőtlen egészségi állapotával összefüggésben merültek fel újabb adatok a másodfokú eljárás során.

[71] A vádlottra vonatkozó orvosi dokumentáció azonban – szemben a védelmi állásponttal – nem alapozta meg igazságügyi orvosszakértő kirendelésének szükségességét a vádlott védő által hivatkozott börtöntűrő képességére nézve. Az iratokból a vádlott egészségi állapota megállapítható, amelynek értékelésére a büntetés kiszabása körében önmagában lehetőség van. Esetleges orvosszakértői vizsgálatra a szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztására irányuló kérelem esetén lehet szükség. Ennek okán a védői bizonyítási indítványt az ítéltábla elutasította.

[72] Fentiekre tekintettel alappal jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy a vádlottal szemben lehetőség van a Btk. 82. §-a szerinti enyhítő rendelkezések alkalmazására, vagyis arra, hogy a törvény különös része 5 éves minimumánál alacsonyabb tartamban kerüljön sor a szabadságvesztés büntetés kiszabására. Ellenben tévedett az enyhítés mértékében, mert a bűncselekménynek a különösen nagy érték alsó értékhatárához közel eső összegében megnyilvánuló – a minősítésen belüli – kisebb tárgyi súlya, valamint az újabb, a vádlottnak fel nem róható időmúlás további enyhítést indokolt, ezért az ítéltábla a szabadságvesztés büntetés tartamát az enyhítő szakasz teljes kimerítésével 2 évre mérsékelte.

[73] Ezen kívül lehetőséget látott a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére is, mert az 59 éves büntetlen előéletű, rendezett életvitelt folytató vádlott vonatkozásában alappal feltehető, hogy a szabadságvesztés büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. Erre tekintettel a büntetés végrehajtását a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva, a maximális öt évi próbaidőre felfüggesztette.

[74] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára és feltételes szabadság legkorábbi kezdő időpontjára vonatkozó elsőbírói rendelkezés törvényes, de a felfüggesztő rendelkezésre tekintettel az a szabadságvesztés esetleges végrehajtásának esetére irányadó.

[75] A beszámításra vonatkozó indokolást az ítéltábla mellőzte, mert ilyen rendelkezést az ítélet nem tartalmaz és az iratokból is az állapítható meg, hogy bár a vádlott elfogására került sor a nyomozati szakban körözése okán, de őrizetbe vétele nem történt meg. A Mosonmagyaróvári Rendőrkapitányság határrendészeti Osztály munkatársai 2020. április 23-án a körözés alapján előállították. Előállítás 12:45 órától 16:20 óráig tartott, majd ezután

gyanúsított kihallgatására került sor, ahonnan szabadon távozott (nyomozati irat 6. kötet 1001-1033. oldal).

[76] A közügyektől eltiltás mellőzésére vonatkozó elsőbírói álláspont ellenben még az eredetileg kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés mellett is helytálló volt, míg a felfüggesztésre tekintettel a közügyektől eltiltás egyébként sem alkalmazható.

[77] Mivel a vádlott a bűncselekményeket haszonszerzés céljából követte el, és a bíróság őt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélte, valamint a rendelkezésre álló adatok alapján megfelelő jövedelemmel rendelkezik, törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a törvény kötelező rendelkezése alapján pénzbüntetést szabott ki vele szemben. A pénzbüntetés napi tételeinek száma megfelelően igazodik a cselekmények tárgyi súlyához, az egy napi tételnek megfelelő összeg pedig a vádlott jövedelméhez.

[78] A pénzbüntetés meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról az ítélet a törvénynek megfelelő rendelkezést tartalmaz, abból mindössze a Btk. 51.§ (2) bekezdése szerinti megállapítás maradt el, melyet pótolni kellett. E szerint, ha a pénzbüntetést végrehajtandó szabadságvesztés mellett szabták ki, vagy a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelték, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó. Egyéb esetekben a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést fogház fokozatban kell végrehajtani.

[79] A másodfokú bíróság a foglalkozástól eltiltással kapcsolatos elsőbírói álláspontot szintén osztotta, de annyiban pontosította az annak alkalmazására vonatkozó rendelkezés megfogalmazását, hogy e szankció kiszabásánál nem helyes, mert nem felel meg a törvénynek az „eltiltja” kifejezés használata, erre helyesen a vádlottat a bíróságnak ítélnie kellett volna.

[80] Az ítéltábla az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV.17.) AB határozatának [74] bekezdésében kifejtett alkotmányos követelményekre figyelemmel vizsgálta a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt vádlott tekintetében az előzetes mentesítés kedvezményében részesítés lehetőségét, de arra a származási országától eltérő államban költségvetést károsító bűncselekményt elkövető terheltet ennek és a bűncselekmény jellege okán a Btk. 102. § (1) bekezdése értelmében nem találta érdemesnek.

[81] Az ítéletnek a bűnjelekre vonatkozó rendelkezései is törvényesek, mint ahogy az a bűnügyi költségre vonatkozó differenciált elsőbírói rendelkezés is, de a vádlott által megfizetendő bűnügyi költség pénznemét a rendelkező rész nem tartalmazza, ezért azzal a rendelkezést a másodfokú bíróság kiegészítette.

[82] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[83] A vádlott születési országával, telefonjának helyes előhívószámával, a személyazonosító okmányának típusával és számával a vádlott személyi adatait kiegészítette, illetve helyesbítette.

[84] Mivel a védelmi fellebbezések az enyhítést célzó részükben eredményre vezettek, az ítéltábla a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetése alól mentesítette a vádlottat a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontja alapján.

[85] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. október 1.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,
a tanács elnöke

dr. Cserni János s. k.,
előadó bíró

dr. Ignác György s. k.,
bíró

A Fővárosi Törvényszék 23.B.449/2022/42. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.105/2025/18. számú ítéletében írt változtatással 2025. október 1. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. október 1.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,
a tanács elnöke